

Záchranné transfery - příklady z praxe

Předmět: Ochrana raků a mlžů
Garant předmětu: Prof. Ing. Pavel Kozák, Ph.D

Záchranné transfery – Co a proč?

- Transfery ohrožených živočichů z přirozeného prostředí z důvodu:
 - ✓ stavebních prací na řekách, rybnících, přehradách,
 - ✓ nepříznivých životních podmínek vlivem počasí, kontaminací atd.
- Krátkodobé uložení v kontrolovaných podmínkách nebo přesun na **dočasné** záchranné místo **krátkodobě** nebo **dlouhodobě** (nebo **navždy**)

První kontakt

Otázky:

Objednatel: Můžete to udělat a kolik to bude stát? 😊

My: Proč, co a kdy? Je ten transfer nezbytný?

První krok – obhlídka lokality

- Ex situ – mapy, projekt, kontakty
- In situ – reálné podmínky, monitoring populace (druhy, hustota osídlení)
- Plán práce – minimalizace negativních vlivů na populaci, časový rozvrh
- Metody odlovu
- Dočasné umístění (genetika, ICS, NICS, predátoři, kvalita vody, obtížnost zpětného odlovu)
- Cenové podmínky a smlouva!!!

Druhý krok

- Formality – kontaktovat zúčastněné strany, majitele, odbor životního prostředí KÚ, AOPK, rybářský svaz atd.
- **Získat potřebná povolení**
- Podrobný popis práce a plán
- Přijmout vhodná opatření k zabránění šíření račího moru (dezinfikovat obuv atd.)
- Zapojit se do vytvoření vhodných podmínek pro raky (úkryty, úprava břehů)

Skládaná hráz

Sypaná (ložená) hráz

Metody odlovu

Do ruky

- *Mělké vody*

Metody odlovu

- Úspěšnost nepředvídatelná
- Zraňování raků
- Nutné povolení a školení
- Migrace
- + Současný odlov ryb

Lov elektrickým agregátem

Metody odlovu

Do vrší

Metody odlovu

- Nejefektivnější
- Postupné vyhledávání podél břehu při snižování hladiny vody
- Teplota nad 20 °C nevhodná, reprodukční cyklus
- Znovu napustit vodou co nejdříve
- Nejnebezpečnější jak pro juvenilní i dospělé
- Letnění a zimování rybníků – eliminace obsádky nepůvodních raků

Vypuštění a ruční sběr

Metody odlovu

Kombinace lovu do vrší a do ruky

Krátkodobé umístění

- Stejná lokalita (na přítoku, odtoku) nebo náhradní lokalita

Vezírek na úhoře

Haltýř na uchování raků

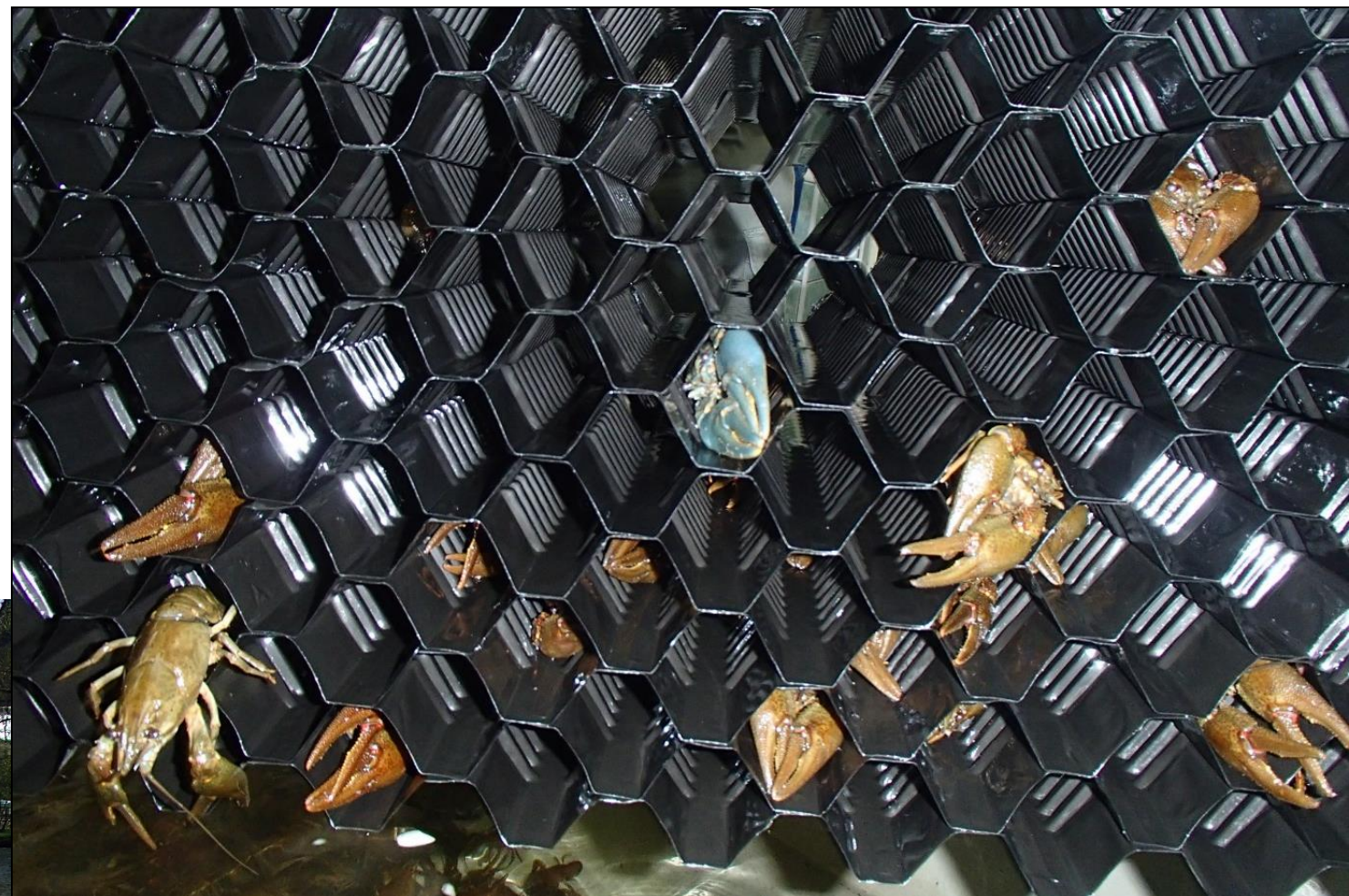

Krátkodobé nebo střednědobé umístění

- V kontrolovaných podmínkách

Krátkodobé nebo střednědobé umístění

Dlouhodobé dočasné umístění

Kritéria pro výběr

(viz Pay, 2009, „ark site“; Souty-Grosset a kol., 2009, nebo Kozák a kol., 2011, pro reintrodukce)

1. Vzdálenost a povodí
2. Podmínky lokality – kvalita vody, morfologie, řízení rybích populací, dravci
3. Snadný odlov při zpětném vysazení
4. Bez račí populace (ICS, NICS)

Transport

- Krátký vs. Déletrvající
- Dospělci vs. juvenilové

Zpětné vysazení

Aklimatizace

Zpráva

Ved'te přesné záznamy o celé akci:

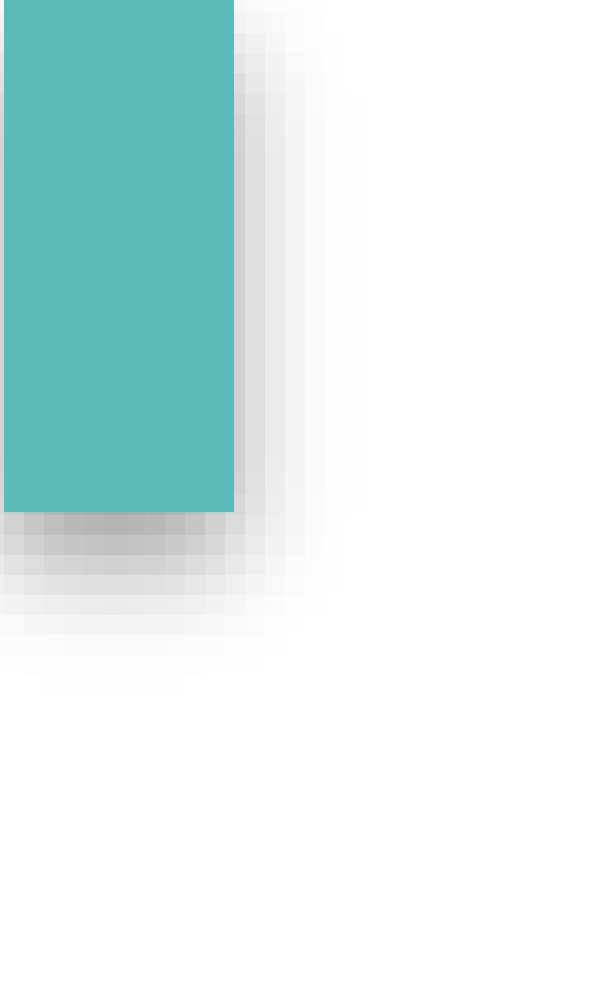
1. Termíny
2. Počet jedinců, pohlaví, věková kategorie
3. Kvalita lokalit
4. Metody odlovu a transportu
5. Zpětné vysazení
6. Fotodokumentace

Příklady

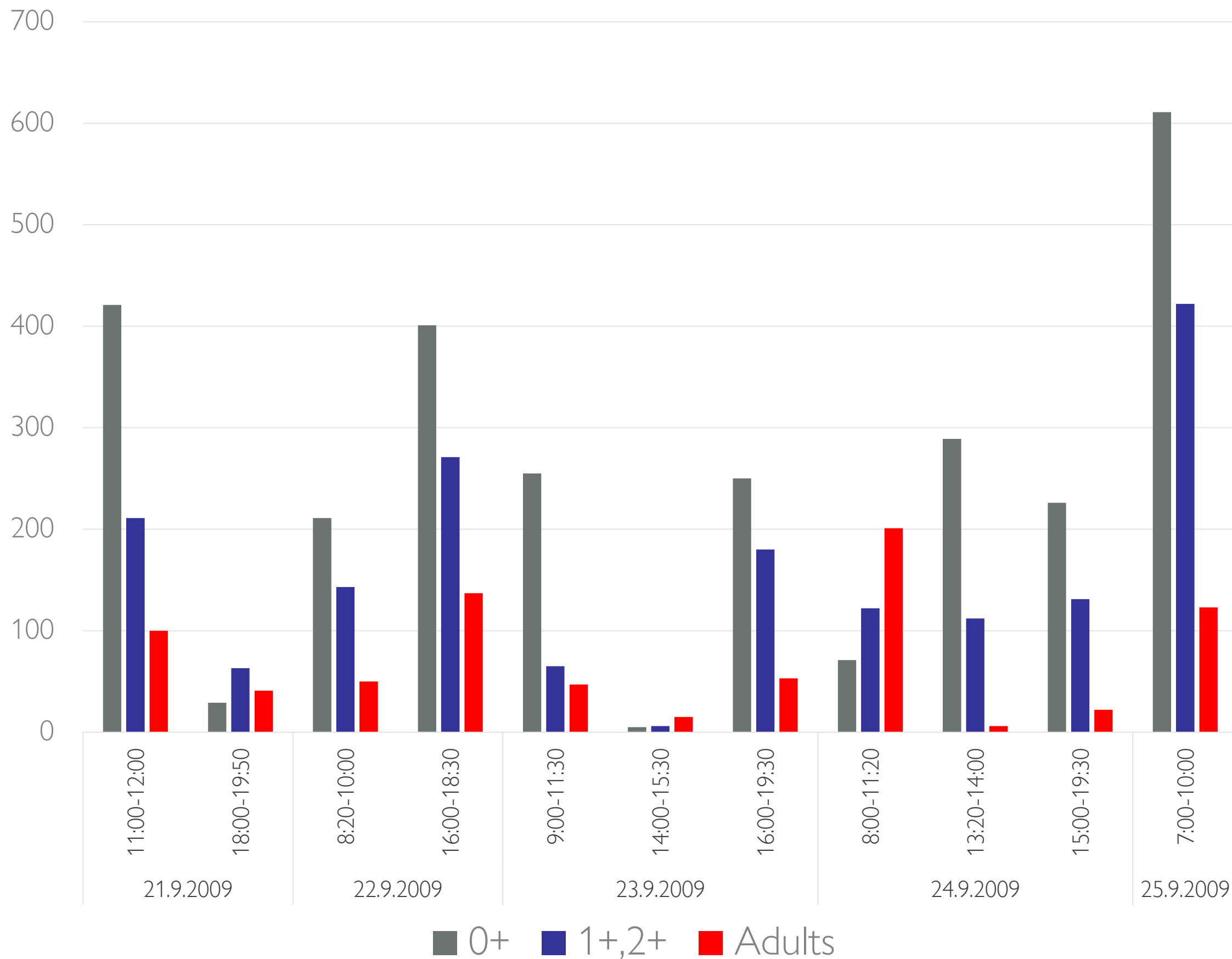

rybník Babylon

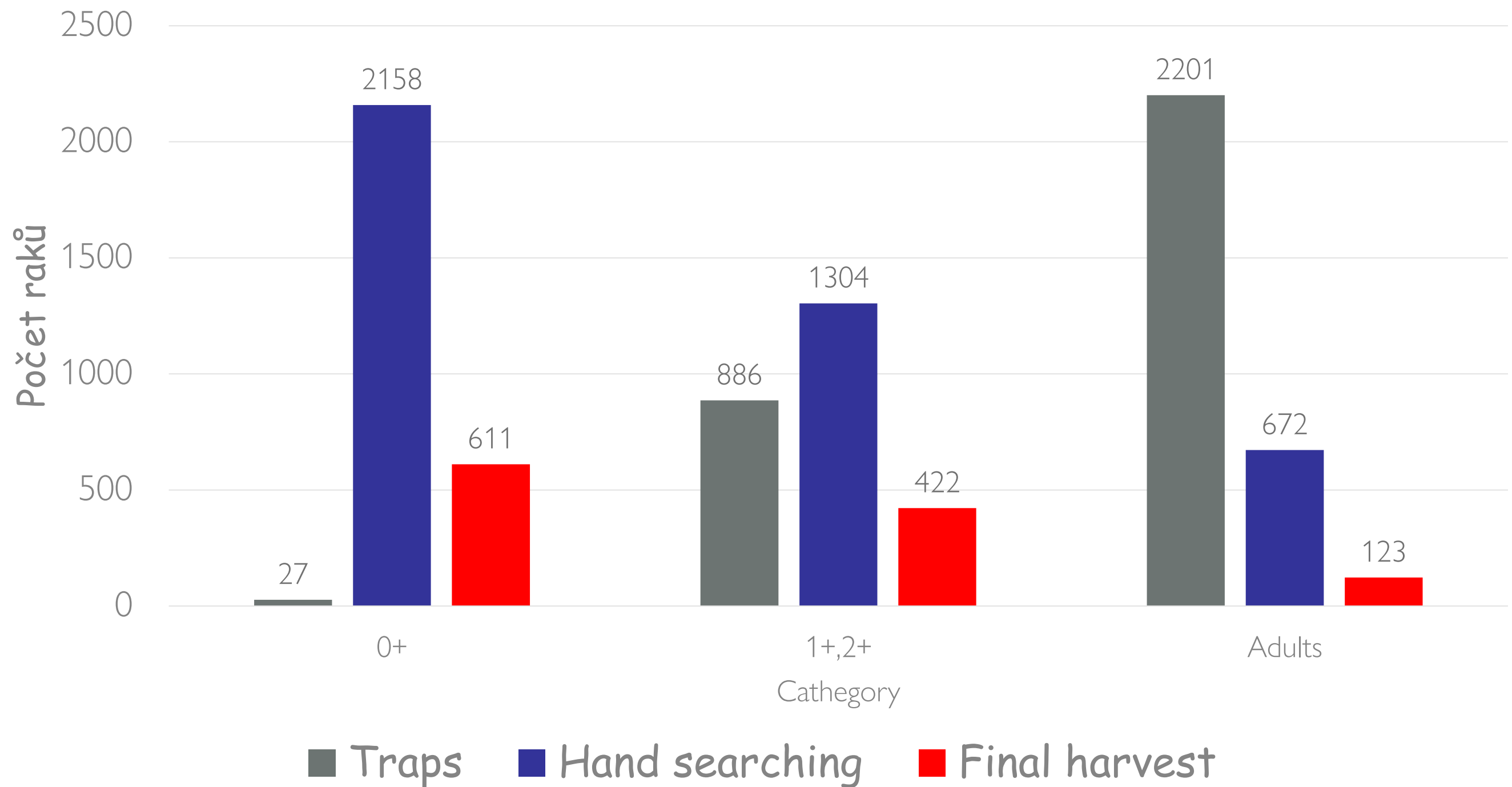
- 12 ha
- chov kapra, přírodní koupaliště
- 8 tisíc raků
- nečekaně na 2 roky v dočasném záchranném umístění
- 2 rybníky pro dospělé a remonty
- 1 malý rybník pro juvenil
- (80, 20, 50 % přežití)

Odlov raka říčního do vrší a do ruku v rybníku Babylon (12 ha)

	0+	1+,2+	Dospělci	<i>Celkem</i>
Vrše	27	886	<u>2201</u>	3114
Do ruky	<u>2158</u>	<u>1304</u>	672	4134
Výlov	611	422	123	1156
Celkem	2796	2612	2996	8404

Dočasné záchranné umístění

Vodní nádrž Květoňov

- 8 ha
- sportovní rybolov
- 3 tisíce raků (2247 dospělců, 781 juvenilů)
- Odlov do vrší a do ruky
- 1 měsíc v kontrolovaných podmínkách a na přítoku
- Vraceno 2131 dospělců
- a 560 juvenilů

Rybník Pařez

- 4,4 ha
- extensivní chov kapra
- Odbahnění, oprava hráze
- Odlov do vrší a do ruky
- 2 200 raků
- 750 juvenilů – vysazeno cca 1 km na přítoku
- 1435 remontů a dospělců - 1 rok na náhradní lokalitě
- 50% přežití, 794 raků vráceno

2015/06/24

Medvědí potok, Domažlice

- Rak kamenáč a rak říční
- 1 km, revitalizace
- Odlov do ruky, zastaven přítok z rybníku proti proudu
- 220 r. kamenáčů a 44 r. říčních
- Přesun do rybníku (AA) a níže po proudu (AT)

Soukromý rybník

- 4 ha
- sportovní rybolov, chov kapra
- 5 tisíc raků (signálních a říčních)
- odlov do ruky
- 1 rok v dočasném umístění (r. říční)

1 000 raků říčních a přibližně 4 000 raků signalních

Černovický potok, Soběslav

- Záchranný transfer AA – přeložka silnice
- Dobrovolnický záchranný transfer (OL) !!!!!
- Většina OL
- Přes zimu v kontrolovaných podmínkách (AA)

Výsledek: 1342 OL X 96 AA

Závěr

1. Důvod a nezbytnost transferu
2. Prohlídka na místě
3. Plán práce – minimalizace negativních vlivů na populaci
4. Získat povolení
5. Zvolit metody odlovu
6. Výběr dočasného umístění
7. Odlov raků
8. Uložení a transport raků
9. Zpětný odlov a vysazení raků
10. Zpráva
11. Vyhodnocení úspěšnosti

Ved'te si přesné záznamy o celé akci!!!

